

ΜΗΝΥΜΑ
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ
ΕΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Παναγιώτατε Άγιε Θεσσαλονίκης
Σεβασμιώτατοι και Θεοφιλέστατοι Άγιοι Αρχιερείς,
Πατέρες,
Εντιμότατατοι Άρχοντες του Τόπου
Ελλογιμώτατοι κύριοι καθηγηταί,
Κυρίες και Κύριοι Σύεδροι,

Η ευγενική πρόσκλησή σας να παρευρεθώ στο Συνέδριο αυτό με θέμα τις «Προσκυνηματικές Περιηγήσεις» που διοργανώνεται από την Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας με αφορμή την Διεθνή Έκθεση Τουρισμού «ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ» με τις Ευλογίες της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, περιποιεί ιδιαίτερη τιμή και μου προκαλεί μεγάλη χαρά, καθ' όσον παρέχει τη δυνατότητα, ένα τόσο σπουδαίο θέμα όπως η ανάπτυξη του λεγόμενου Θρησκευτικού Τουρισμού, ή, όπως εμείς προτιμούμε να ονομάζουμε, των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων -Προσκυνηματικού Τουρισμού, να γίνει αντικείμενο επιστημονικής μελέτης και συζήτησης των ειδικών περί τα του Τουρισμού-Πολιτισμού.

Η Εκκλησία της Ελλάδος αρκετά νωρίς, έχοντας κατανοήσει τη σημασία των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων, την ανάπτυξη των κατά τόπους κοινωνιών και της οικονομικής ενίσχυσης όλων των εμπλεκόμενων φορέων αποφάσισε το 2001 στην ίδρυση του Συνοδικού Γραφείου επί των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων και της Ανάπτυξης του λεγομένου Θρησκευτικού Τουρισμού. Η ενέργειά της αυτή, πέρα από την επιθυμία της να διατηρήσει την ιερότητα των Ι. Προσκυνημάτων και Μνημείων της Χώρας μας, να εργαστεί για την ανάπτυξη και συστηματική προβολή αυτών εντός και εκτός του ελληνικού χώρου και να συμβάλλει στην τόνωση της οικονομίας, είχε κυρίως και σαφώς και εκκλησιαστικές και θεολογικές προϋποθέσεις: Πρώτα απ' όλα η ευαγγελική εντολή του Κυρίου: *«πνεύμα ο Θεός και τους προσκυνούντας Αυτόν εν πνεύματι και αληθεία δει προσκυνείν»* (Ιω. 4,24), η οποία φαίνεται ότι αποτελεί και την αφορμή για την υιοθέτηση, ήδη από πολύ νωρίς από μέρους των πιστών, ως εκδηλώσεων πίστεως και ευσέβειας, προσκυνηματικών εξορμήσεων και περιηγήσεων σε τόπους ξεχωριστούς, και ιδιαίτερα, στους κατεξοχήν Αγίους Τόπους της Γης του Ισραήλ και της Παλαιστίνης, όπου έλαβαν χώρα τα σωτήρια για όλο το ανθρωπινό γένος γεγονότα της ζωής και δράσης του Σωτήρος μας Ιησού Χριστού.

Επίσης, σε τόπους μοναδικούς, όπου έζησαν πρόσωπα άγια της Εκκλησίας μας, τα οποία μέσω της βιοτής, της ασκήσεως, της διδασκαλίας και του παραδείγματός των καθοδήγησαν και στερέωσαν στην ορθόδοξη πίστη, κατά την δισχιλιοστή πορεία της Εκκλησίας μας, τις ομάδες μυριάδων πιστών.

Τέτοια σεβάσματα διαχρονικά και μοναδικά της πίστεώς μας είναι ο Πανάγιος Τάφος του Κυρίου μας στα Ιεροσόλυμα, καθώς και τα υπόλοιπα προσκυνήματα της Αγίας Γης, το θεοβάδιστο όρος Σινά, η Αγία Σοφία στην Βασιλεύουσα των Πόλεων, το Αγ. Όρος, η Παναγία της Τήνου, της Πάρου, της Σουμελά, τα Μετέωρα, ο Άγιος Δημήτριος εδώ στην Αγιοτόκο Θεσσαλονίκη, οι σταθμοί του Αποστόλου Παύλου, ο Όσιος Λουκάς στη Βοιωτία και άλλα πολλά, «περί ων επιλείπει ημάς ο χρόνος διηγουμένων». (Εβρ. 11,32). Εδώ όμως ακριβώς έγκειται και η αγωνία και η μέριμνα της Εκκλησίας μας και η προσεκτική εργασία των καταρτισμένων προς τούτο στελεχών στην ανάδειξη αυτών ως πόλων έλξεως χιλιάδων πιστών η και μη πιστών, ως χώρους λατρείας, πέρα από την αρχαιολογική και μουσειακή αξία τους, όπου θα αναπέμπονται προσευχές προς τον Θεό, θα προσφέρονται θυσίες αναίμακτες και οι συμμετέχοντες πιστοί, αλλά και όλοι οι άλλοι θα διδάσκονται, θα οικοδομούνται, θα αγιάζονται, θα τελειούνται, θα σώζονται.

Η Εκκλησία στην μακραίωνη πορεία Της διαφυλάττει τα Ιερά Μνημεία, Μοναστήρια και Προσκυνήματά Της από τον λεγόμενο με το κοσμικό πνεύμα «Θρησκευτικό Τουρισμό». Τηρώντας την ευαγγελική προτροπή: «έρχου και ίδε» (Ιω. 1,46), δεν κρατεί τα Ιερά Μνημεία και Προσκυνήματά της διαθέσιμα μόνο για τους πιστούς της, αλλά ανοικτά και προσβάσιμα σε όλους, με απαράβατη όμως προϋπόθεση την τήρηση από μέρους των επισκεπτών και προσκυνητών κοσμιότητας και ευπρέπειας, καθώς και σεβασμού προς την ιερότητάς τους.

Ο ευλογημένος αυτός τόπος της Αγιοτόκου Θεσσαλονίκης μεταξύ των πολλών και σημαντικών μνημείων της αρχαίας ελληνικής ιστορίας της, κοσμεείται και από πρωτοχριστιανικά, βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία, Εκκλησίες και Ι. Προσκυνήματα. Ιδιαίτερη θέση στην χριστιανική φυσιογνωμία της πόλης εκτός του Αγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου Προστάτου και Πολιούχου της πόλεως και γενικότερα της Μακεδονίας μας έχει ο Ιδρυτής της Αποστολικής αυτής Έδρας Απόστολος των Εθνών Παύλος, ο οποίος μετά την Τρωάδα κατευθύνεται στη Μακεδονία: « αι όραμα δια της νυκτός τω Παύλω ώφθη, ανήρ Μακεδών τις ην εστώς και παρακαλών αυτόν και λέγων· διαβάς εις Μακεδονίαν βοήθησον ημίν» (Πρξ. 16,9). Αντιλήφθηκε ότι η παράκληση αυτή του Μακεδόνα είναι η πρόσκληση του Θεού να ευαγγελισθούν το Όνομά του σ' ένα κόσμο διαφορετικό απ' αυτόν που γνώριζαν τώρα. Αν και οι Φίλιπποι είναι η πρώτη ευρωπαϊκή πόλη που δέχτηκε το μήνυμα του Ευαγγελίου από τον Απ. Παύλο, η Εκκλησία της Θεσσαλονίκης είναι η πρώτη που δέχτηκε τις δύο πρώτες επιστολές του Αποστόλου των εθνών που αποτελούν τα αρχαιότερα

Καινοδιαθηκικά κείμενα. Η «μητρόπολις» της Μακεδονίας, όπως τη χαρακτήριζε ο Στράβων, στην οποία ο Παύλος διαγγέλλει το μήνυμα της νέας πίστης είναι η πλουσιότερη και πολυπληθέστερη πόλη της Μακεδονίας. Ήδη στην αρχή της Α΄ προς Θεσσαλονικείς επιστολή (1, 3-8), κάνει λόγο με πολύ ενθουσιασμό για την πίστη των Θεσσαλονικέων. Τους χαρακτηρίζει «...τύπον πάσιν τοις πιστεύουσιν εν τη Μακεδονία και εν τη Αχαΐα» (1,7) και λέγει ότι ο απόηχος της πίστης τους ξεπέρασε τα όρια της Μακεδονίας και της Αχαΐας και έγινε γνωστός: «αφ' υμών γαρ εξήχεται ο λόγος του κυρίου ου μόνον εν τη Μακεδονία και εν τη Αχαΐα, αλλ' εν παντί τόπω...» (1,8) Η σταθερότητα στην πίστη τους, η αγάπη για τον Παύλο, η καρτερικότητα στις θλίψεις η αγάπη προς όλους τους αδελφούς «τους εν όλη τη Μακεδονία» και η τήρηση των υποδείξεων του «το πως δει υμάς περιπατείν και αρέσκειν Θεώ» οδήγησαν τον Παύλο στο να τους χαρακτηρίσει μιμητές του και μιμητές «του υρίου», μιμητές «των εκκλησιών του Θεού...» και «τύπον πάσιν τοις πιστεύουσιν εν τη Μακεδονία και εν τη Αχαΐα». Η πόλη της Θεσσαλονίκης αποτελεί ένα από τους βασικούς σταθμούς όχι μόνο για το κήρυγμα του Απ. Παύλου αλλά και για όλη την πνευματική ιστορία της Ευρώπης.

Η πρόταση του Απ. Παύλου στον σύγχρονο κόσμο, στη σημερινή ανθρωπότητα, δεν είναι απλώς επίκαιρη· είναι μονόδρομος: «κατανοώμεν αλλήλους εις παροξυσμόν αγάπης και καλών έργων» (Εβρ 10, 24-25). Το μήνυμα και η διδαχή του βρίσκει και σήμερα την ανθρωπότητα σε στάδια εντόνων διεργασιών και μεγάλης μεταβλητότητας. Μία ανθρωπότητα μουνδιασμένη και απογοητευμένη. Μία εξαγριωμένη Ανατολή βομβαρδισμένη από τα συμφέροντα της Χριστιανικής Δύσης και μία εκκοσμικευμένη Δύση τρομαγμένη και βαθιά πληγωμένη από την εκδικητική βία της ισλαμικής Ανατολής, που επελαύνει και από την εσωτερική εθνικιστική μισαλλοδοξία, που η ίδια εκτρέφει και θάλπει, μέσα από την απαξίωση των δημοκρατικών θεσμών και την οικονομική ανισότητα, την αδυναμία διαμόρφωσης και επιβολής κοινωνικών πολιτικών προστασίας των αδυνάτων, την ανεξέλεγκτη πτωχοποίηση των παραγωγικών τάξεων, την θεοποίηση της ατομοκρατίας και το γκρέμισμα κάθε αξίας νοήματος ζωής απέναντι στο ιδεολόγημα του δήθεν σεβασμού των ατομικών ελευθεριών και την ειδωλοποίηση της κάθε είδους εκκεντρικότητας. Και μέσα σε όλα αυτά, η κτηνωδία των πολέμων οδηγεί στην τραγωδία της προσφυγιάς εκατομμυρίων ανθρώπινων ψυχών ενώ παράλληλα υψώνει και πάλι τείχη και συρματοπλέγματα εθνοφυλετικών εγωισμών και μονόπλευρων συμφερόντων.

Είναι μεγάλη η τιμή των Θεσσαλονικέων να ευλαβούνται και να προβάλλουν ισότιμα και παράλληλα μαζί με την αδιαμφισβήτητη αρχαιοελληνική ιστορία, την χριστιανική ιστορία τον Πολιούχο Μεγαλομάρτυρα Δημήτριο και τον Απόστολο των Εθνών Παύλο, Απόστολο και

της Θεσσαλονίκης. Συγχαίρομε δε και ευλογούμε το Συνέδριο που όπως και η Εκκλησία της Ελλάδος γενικότερα δια των Συνοδικών Υπηρεσιών μας προβάλλουμε και δείχνουμε στους εγγύς και εις τους μακράν την σημασία της παρουσίας του Αποστόλου Παύλου όχι μόνο στην Ελληνική Μακεδονία μας αλλά και σ' όλο τον Ελληνικό και Ευρωπαϊκό χώρο.

Ευγνωμόνως και χρεωστικώς οφείλουμε να τιμούμε τον Πρωτοκορυφαίο των Αποστόλων του Χριστού Παύλο, ως τέκνα γνήσια τον Πνευματικό τους Πατέρα και να του εκφράζουμε τις ολοκάρδιες ευχαριστίες μας για τις ουράνιες ευλογίες που μας αξιώνει να ζούμε ιδιαίτερας αυτές τις ημέρες με το Συνέδριο. Τον ικετεύουμε εκ βάθους καρδίας να μην παύσει ποτέ να πρεσβεύει υπέρ της Εκκλησίας, την οποία εφύτευσε και επότισε και συνεχίζει να ποτίζει δια του ζώντος ύδατος της διδασκαλίας του· να μην παύσει ποτέ να πρεσβεύει υπέρ των πνευματικών του τέκνων, των ευγενών Θεσσαλονικέων και Μακεδόνων, ώστε να συνεχίσουν να βαδίζουν τον δρόμο, τον οποίο Εκείνος χάραξε και μας υπέδειξε, τον μόνο ασφαλή δρόμο, ο οποίος μακριά από τις έριδες και τις μάχες του παρόντος κόσμου οδηγεί στην ειρήνη του Χριστού.

Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας για την πρόσκληση συμμετοχής μας αλλά και την ευαρέσκειά μας για την διοργάνωση και αυτού του Συνεδρίου. Ευχαριστίες επίσης στους Διοργανωτές, τον αξιότιμο κ. Περιφρειαρχη Κεντρικής Μακεδονίας και τους πολύτιμους συνεργάτες του οι οποίοι κοπίασαν πολύ για την οργάνωση και πραγματοποίηση αυτού του Συνεδρίου. Τον άοκνο, σεμνό και πολύτιμο Γραμματέα του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη κ. Σπυρίδωνα Κατραμάδο, τον οποίο και ενέτειλα όπως αναγνώσει το παρόν Μήνυμα και να μας εκπροσωπήσει στο Συνέδριο, τον Πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου, καθώς και τα λοιπά μέλη αυτής, και να επαινέσουμε όλους για την εργασία τους για την οργάνωση του Συνεδρίου, στους χορηγούς και ευεργέτες, και όλους τους συντελεστές στην επιτυχία του.

Ευχόμαστε πατρικώς, επιτυχία στις εργασίες του και ελπίζουμε, όπως δια των εμπειριστατωμένων εισηγήσεων να επιτευχθεί και διά του τρόπου αυτού η περαιτέρω ανάπτυξη των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων όχι μόνο ειδικά στην περιοχή της Θεσσαλονίκης και της Μακεδονίας, αλλά στο σύνολο των κατά τόπους Εκκλησιών της Πατρίδος μας και εκτός Αυτής.